

Tomelilla kommun

kommun@tomelilla.se

2018-12-12

1 (19)

Dnr 405-2018:6429

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Byavångsskolan i Tomelilla kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Byavångsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Byavångsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna ytterligare förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 mars 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405– 2018:6429) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn på Byavångsskolan skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbetet. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Dock bedömer Skolinspektionen att det jämställdhetsarbete som bedrivs på skolan behöver utvecklas och bli mer strategiskt kopplat till undervisningens planering, genomförande och kunskapsresultaten.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning av Byavångsskolan visar att rektorn skapar en god grund för att utveckla undervisningen och att rektorn leder lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas rätt till en god utbildning. Av intervjuer med lärare, elevhälsa, rektor samt av dokumentation framgår att Byavångsskolans rektor följer huvudmannens plan för det systematiska kvalitetsarbetet. Uppföljningar med analysrapporter av skolenhetens kunskaps- och värdegrundsresultat sker två gånger per termin. Som grund för de analysrapporterna leder rektorn månatliga analysmöten tillsammans med kommunens skolsamordnare där samtliga berörda lärare medverkar.

Underlagen till mötena är till exempel screeningtester, enkäter, trygghetsvandringar, klasskonferenser, måluppfyllelseresultat per årskurs, resultat på individnivå, lärandematriser, resultat i skattningsverktyg från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) med mera.

Enligt officiell statistik för Byavångsskolan årskurs 6 läsåret 2017/2018 ligger elevernas genomsnittliga betygspoäng i fem ämnen över betygssnittet i riket. Skolenhetens genomsnittliga betygspoäng på nationella proven 2017/2018 i matematik ligger på 10,9, i jämförelse med riket som ligger på 12,3. I engelska ligger skolenhetens genomsnittliga betygspoäng på 14,1 i jämförelse med riket som ligger på 14,9 och i svenska ligger skolenhetens genomsnittliga betygspoäng på 15,0 i jämförelse med riket som ligger på 13,6. Andelen elever som nått kravnivån, samma år som ovan, för de nationella ämnesproven i matematik och i svenska i årskurs 3 varierar mellan 80 och 100 procent.

Utifrån analysen av resultaten tar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder som sedan planeras för och genomförs. Många av de vid tiden för Skolinspektionens granskning pågående utvecklingsåtgärder är enligt rektor ett resultat av vad Skolinspektionen uppmärksammade vid den regelbundna tillsynen 2016.¹ Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att skolans prioriterade utvecklingsområden är: undervisning och bedömning via lärandematriser, tillgänglig undervisning, digitalisering samt förebyggande och hälsofrämjande insatser genom en rad dagliga rörelseaktiviteter. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att rektorn även följer upp de olika utvecklingsåtgärder i de medarbetarsamtal rektorn har med lärarna. Inom värdegrundsarbetet har skolan påbörjat utvecklingsåtgärder som ryms inom skolans värdegrundsarbete som går ut på att alla på skolan ska behandla varandra på ett sätt som går ut på att se allas värde och lyfta andra i deras utveckling. Värdegrundsarbetet utvärderas kontinuerligt genom att det finns med som punkt i mötesagendan för alla arbetslagsmöten där det avhandlas. Skolan genomför, enligt elever, lärare, elevhälsa samt rektor, både elevenkäter och utvecklingssamtal med frågor om trygghet och studiero. Av intervjuer med lärare och rektor framgår även att rektorn fördelar resurser i enlighet med vilka resursbehov som kommer fram i analysen.

¹Beslut regelbunden tillsyn Byavångsskolan dnr: 43-2014:8594. Sök på: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>

Pedagogiskt ledarskap

Skolinspektionens granskning visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet. I Skolenkäten som skolans personal besvarade vårterminen 2018 ger personalens svar på hur rektorn tar ansvar för det pedagogiska arbetet ett medelvärde på 8,3 (på en skala mellan 0–10). Medelvärdet på den frågan för samtliga deltagande skolors personal är 7,4 för samma period. I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor samt i dokumentation framgår att arbetslagsledare, skolsamordnare och rektor träffas en gång per vecka i syfte att planera vad som ska finnas på agendan för arbetslagsmöten och skolmöten som genomförs en gång per vecka. Av intervjuerna framgår att rektorn och/eller skolsamordnaren deltar i arbetslagsmötena i syfte att leda och följa upp verksamheten. De prioriterade utvecklingsområdena utifrån skolans kvalitetsredovisning finns med som stående punkter för arbetslagsmötena. I intervju med elevhälsan framgår att elevhälsan träffas två gånger i veckan. Ett möte är med lärare som efterfrågar konsultation av de i elevhälsan medverkande professionerna och det andra är för elevhälsans övergripande arbete.

Lärarna berättar att de har regelbundna analysmöten med rektor och skolsamordnare. De mötena sker enligt schema så att varje årskurs behandlas ungefär en gång i månaden. Vid mötena följer personalen gemensamt upp studieresultat och studiemiljö.

Lärarna säger i intervjuer att alla lärare är ålagda att använda lärandematriser i undervisningen och att skolan har en gemensam lektionsstruktur. I intervju uppger rektorn att införandet av matriser har varit oerhört strukturerat. Vad gäller införandet av matriser har ansvarig person och rektorn tillsammans för varje termin satt upp mål för både utformningen av matriserna, fortbildning och handledning av personalen. I samband med detta har utvecklingsområdet kring tillgänglig lärmiljö letts av skolsamordnaren. Enligt skolans dokumentation har detta utvecklingsarbete inletts för att åtgärda brister i individanpassning och minska behovet av extra anpassningar och särskilt stöd. Lärare uppger vidare i intervju att arbetsstruktur och hur resurser används ändras utifrån en analys. Exempelvis är det beslutat av rektorn att alla elever börjar skoldagen med sin mentor, alla lärare ska använda bildstöd i sin undervisning samt börja skoldagen med att berätta hur lektioner och skoldag ska läggas upp.

Granskningen visar att nyanställda får en introduktion i kommunens regi och att skolenheten introducerar ny personal genom skolans ansvariga för informations- och kommunikationsteknologi (IKT) samt rektor. Rektor säger dock att introduktionen för samtliga nyanställda behöver förfinas. Lärarna säger i intervju att det behövs en tydligare struktur för hur de nyanställda ska introduceras. Skolenkäten från

vårterminen 2018 för den pedagogiska personalen visar på resultat i samma riktning. Svaren på påståendena "På den här skolan finns rutiner för att introducera nyanställda lärare till arbetet" respektive "På den här skolan finns rutiner för att handleda nyanställda lärare i arbetet" ger medelvärden på 4,0 (5,9) och 4,3 (5,5). Inom parentes medelvärdet för samtliga deltagande skolenheter i insamlingsomgången.

Jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete utifrån skolans behov. Av intervjuer med lärare, elevhälsa samt med rektorn framgår att det inte finns något arbete på skolan som specifikt inriktar sig på jämställdhet. Detta beskrivs nedan i avsnittet Utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionens granskning visar att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas till ett mer systematiskt och strategiskt arbete som leds av rektorn.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Av läroplanen framgår vidare att sättet skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma elevernas uppfattning om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ges samma möjligheter att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen på lika villkor

oberoende av könstillhörighet.² Vidare framgår av läroplanen att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.³

I intervjuer med lärare uppger de att det inte finns något specifikt arbete med jämställdhet eller några aktiva insatser för att främja jämställdhet, men att det kommer upp i diskussioner i kollegiet. Någon lärare säger i intervju att de som lärare inte ser eleverna utifrån kön utan att de ser elever och på det viset arbetar "könlöst". I intervju med eleverna uppger de att de inte uppfattar att pojkar och flickor behandlas olika på skolan. I Skolenkäten som skolans personal besvarade vårterminen 2018 ger personalens svar på om de på skolan pratar om jämställdhet mellan könen ett medelvärde på 7,4 (på en skala mellan 0–10). Medelvärdet för samtliga deltagande skolors personal på den frågan är 8,3. Däremot säger lärarna i intervju att de inte upplever några stora skillnader i bemötandet av eleverna beroende på kön. Elevhälsan uppger i intervju att i samband med att eleverna gör studiebesök diskuteras till exempel yrkesroller utifrån ett genusperspektiv. Lärarna säger också att de har diskuterat skillnader i flickor och pojkars betyg men att de inte har kommit så mycket längre i form av några direkta insatser.

Rektorn säger att de på skolan inte har något strukturerat jämställdhetsarbete men att det finns personal som arbetar med jämställdhet. Rektorn uppger i intervju att skolan inte har analyserat till exempel hur lärare bemöter pojkar och flickor eller hur taltid fördelas mellan flickor och pojkar. Rektorn uppger att de i kollegiet har diskuterat jämställdhetsarbete i samband med undervisning för nyanlända elever, men inte utifrån något givet mönster eller att det har satts in några åtgärder. Vidare berättar rektorn att pojkarnas kunskapsresultat förbättrats efter införandet av det nya

² Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

³ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

arbetssättet med matriser och en tydligare lektionsstruktur. Men han säger att det inte har gjorts någon egentlig analys av de resultaten.

Skolinspektionen rekommenderar därför skolan att inleda ett strategiskt jämställdhetsarbete för att kunna bygga kunskap om den egna verksamhetens styrkor och svagheter gällande det arbetet. Det kan till exempel handla om att rektor följer upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, både avseende sakinnehåll och undervisning, visar en bredd av erfarenheter och perspektiv, eller om att följa upp att lärarna aktivt speglar läroplanens värderingar kring jämställdhet i sin undervisning.⁴ Vid eventuella utvecklingsområden behöver åtgärder sättas in och sedan även följas upp.⁵

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål. Av intervjuer och observationer framgår att undervisningen är målfokuserad, varierad och att eleverna erhåller aktivt

⁴ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2014) *Utmärkt undervisning: Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*, Stockholm: Natur & Kultur, s. 104–105.

⁵ Skolverket (2015) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, Stockholm: Fritzes, s. 30–34.

lärarstöd. Vidare visar granskningen att eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen samt att de görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Målfokus, variation i undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Flertalet av lektionerna som Skolinspektionen observerar innehåller moment där läraren indirekt gör hänvisningar till mål och förmågor i läroplanen, och i några fall görs kopplingen till läroplanen mer direkt. Samtliga lärare har en struktur för hur de presenterar sina lektioner med att på tavlan/bildskärm i text och muntligen ge instruktioner om det lektionen kommer att handla om. På flera lektioner kompletteras lektionspresentationerna med bildstöd. De flesta lektioner har ett strukturerat, logiskt flöde gällande inledning, uppgifter samt avslut.

Lärarna säger i intervju att lärandemатriserna har gjort det tydligt för eleverna vad de ska lära sig genom att matriserna är konkreta. Lärarna säger att de uppfattar att eleverna gör framsteg tack vare en förbättrad tydlighet i strukturen. Eleverna säger i intervjuer att lärarna använder sig av matriser, skriver, ritar på tavlan och berättar vad undervisningen syftar till och vilka övergripande mål som finns.

Granskningen visar vidare att undervisningen är varierad genom att eleverna får arbeta med olika typer av arbetsuppgifter och arbetsformer samt att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Ett exempel på variation är en instruktion med olika typer av uppgifter som eleverna kan välja mellan med en tillhörande matris. Under lektionens gång finns olika anhalter med avstämningar eller möjligheter för elever att exemplifiera ett delresultat av vad de åstadkommit. Andra exempel på variation finns med inslag av motorik i samband med inlärningsituationer eller vid växlingar mellan moment inom samma område. Eleverna får stöd av lärare vid igångsättandet av uppgifter och under arbetets gång, exempelvis med bildstöd och/eller genom anpassade uppgifter eller arbetssätt. Under lektionerna fångar lärare upp elevers frågor om undervisningens innehåll, uppgifter samt ord och textförståelse. Eleverna bekräftar i intervjuer att de får hjälp och stöd på olika vis i undervisningen exempelvis genom lärarens förklaringar.

Stimulans och utmaning

Granskningen visar att lärarna i undervisningen har höga förväntningar på eleverna och ger dem motivation samt att eleverna får stimulans och utmaningar. På flera

lektioner finns även en eller flera resurspersoner i klassrummen vars uppgift är att stödja elever i deras kunskapsinhämtning. Skolinspektionen ser i observationer att lärare repeterar tidigare inlärningsituationer med gruppen/klassen. Observationer visar även utmaningar i form av att elever inom samma ämnesområde kan välja uppgifter av olika svårighetsgrad. Eleverna bekräftar i intervju att den möjligheten finns i de flesta ämnena. Lärarna uppger att de digitala verktygen ger förutsättningar för dem att anpassa uppgifternas svårighetsgrad i flera nivåer så att de passar elevgruppen eller olika elever inom samma grupp. Eleverna bekräftar lärarnas utsagor om att det finns utmaningar i form av mer avancerade uppgifter att tillgå i flera olika ämnen.

Vidare ger lärarna exempel på delar i undervisningen som motiverar och stimulerar eleverna i deras lärande. De säger i intervjuer att de tar vara på elevernas förkunskaper och att detta bidrar till att intresse för skolarbete väcks. Ett exempel på hur de tar vara på elevernas kunskaper är att till exempel låta barn som talar ett annat språk än svenska läsa en del ur samma högläsningsbok som övriga klassen, men på sitt eget modersmål. Lärarna säger att det bekräftar barnet som inte har svenska som modersmål. Det finns dock några elever som säger att deras lärare gör få insatser som gör att de känner sig stimulerade att lära sig. Lärare beskriver hur de använder sig av det som eleverna gjort tidigare och bekräftar att det de har gjort bidrar till intresse för ett fortsatt lärande. En annan del som lärarna framhåller för att stimulera eleverna är att de visar vilka mål som finns med undervisningen.

Reflektion och delaktighet

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet att reflektera kring sitt lärande och är delaktiga i planeringen av undervisningen. Observationerna visar att eleverna får reflektera över undervisningens innehåll, om vad som händer i de olika momenten och på vilka sätt uppgifterna kunde ha genomförts om de hade gjorts igen. Exempelvis får eleverna lära sig använda strategier för att argumentera och ställa frågor om sitt eget lärande. Lärare och elevhälsan berättar att lärarna har måldialoger med eleverna i de lägre årskurserna. Som stöd för måldialogerna finns ett dokument som kommunen har beslutat om och som innehåller frågor som ska ringa in vad eleverna redan kan, vad de vill lära sig och hur det ska gå till. I måldialogerna kommer idéer som fångas upp av lärare och sedan omsätts i undervisningen. Lärarna säger att detta gör att eleverna kan vara med och påverka undervisningen. Lärarna säger även att måldialogerna kan leda till diskussioner med eleven om på vilket sätt de har arbetat inom ett arbetsområde och hur eleven kan visa vad den har lärt sig. Måldiskussioner förs i uppstart av större arbetsområden för att eleverna ska kunna påverka undervisningen. Lärarna säger vidare att de är mycket tydliga med att de får eleverna att reflektera kring sitt eget

lärande. Eleverna ger i intervjuer exempel på att lärarna ställer frågor om vad eleverna har lärt sig under ett lektionspass, i slutet av en vecka eller efter ett arbetsområde. Lärarna säger i intervju att sätten att påverka undervisningen är flera och de exemplifierar med att eleverna påverkar genom att lämna respons på planering och uppgifter som läggs ut i den digitala plattformen. Lärarna säger att det inflytande eleverna får via måldialogerna även gör att eleverna blir intresserade av skolarbetet. De säger vidare att de uppmanar eleverna att komma med förslag på uppgifter till undervisningen. Elever bekräftar att lärarna frågar dem hur de vill ha det i undervisningen.

I skolans inskickade dokumentation tar rektorn även upp hur skolan jobbar med elevernas ansvar och inflytande genom klassråd, elevråd och trygghetsteamet. Det framgår att det är trygghetssamordnaren som driver elevrådet och för vidare information till trygghetsteamet där lärarrepresentanter, skolsamordnare och rektor finns med. Rektorn skriver att de har en tydlig arbetsgång för elevdemokratiskt värdegrundsarbete som ger eleverna möjligheter att påverka sin utbildning.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att skolans arbete med att skapa trygghet och studiero är välfungerande. Av svaren i samtliga intervjugrupper framgår att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet och studiero på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens granskning visar att Byavångsskolan bedriver ett välfungerande samlat arbete för att säkerställa trygghet på skolan. I dokumentation och i intervjuer med elevhälsa och elever framkommer att skolan genomför enkäter och en trygghetsvandring för att mäta hur eleverna upplever tryggheten på skolan och var de eventuellt upplever otrygghet. Elever och lärare tar även upp att det finns gemensamma ordningsregler och att lärare både i undervisning, på klassråd och i utvecklingssamtalen pratar om frågor kring detta. Rektor, elevhälsa och lärare berättar i intervju om det gemensamma värdegrundsarbetet som skapar en samsyn kring bemötande och hur man ska vara mot varandra. Arbetet är ett övergripande värdegrundsarbete för alla vuxna och barn på skolan. Det finns tid på både arbetslagsmöten och klassråd för att ta upp diskussioner och värdegrundsövningar. När det framkommer uppgifter om otrygghet som behöver åtgärdas har detta gjorts med goda resultat säger elevhälsa, lärare samt rektor. Exempelvis nämner rektor och elevhälsan att lunchschemat förändrades efter att konflikter ofta uppstod i köerna till matsalen. Rektorn tar även rasterna som exempel där nytt material, ombyggnation av skolgård, rastaktiviteter, rastvaktsschema är delar som minskat antalet konflikter och bidragit till ökad trygghet. I dokumentationen står att läsa om skolans trygghetsteam som styr och utvecklar skolans arbete kring trygghet och studiero. Trygghetssamordnaren har den ledande funktionen i trygghetsteamet där även representanter från arbetslagen och fritidshem, skolsköterska, kurator samt skolsamordnare ingår.

Granskningen visar även att Byavångsskolan har ett samlat arbete för att skapa studiero. I intervjuer med elevhälsa, lärare samt rektor tar samtliga grupper upp skolans gemensamma lektionsstruktur i undervisningen som en viktig del i att skapa studiero. Lärarna berättar att det finns en samsyn i hur de ska bemöta eleverna. Exempel som de ger är att de talar om tolerans, att förstärka det positiva genom bekräftelse. Lärarna säger vidare att de genom gemensamma värdegrundsdiskussioner nu har en samsyn kring hur de som personal ska förhålla sig. I detta ingår enligt lärarna även det värdegrundsarbete som nämns i stycket ovan. Rektorn säger i intervju att det gemensamma värdegrundsarbetet är grunden i arbetet med den tillgängliga arbetsmiljön som gäller för skolan. Trygghetssamordnaren har fått fortbildning inom det området och är den person på skolan som stöttar personalen i det arbetet. I intervju tar både rektor, lärare och elevhälsa upp att trygghetssamordnaren har som uppgift att tillsammans med personalen jobba med studieron. På skolan finns ordningsregler som enligt elever och lärare är kända för alla. Eleverna säger att de diskuterar och kan ha synpunkter på ordningsreglerna på klassråden och att dessa sedan förs vidare till elevrådet. Exempel från vardagen som lärarna tar upp i intervjun

är att de har avstämningsmöten varje morgon, elever i korridorerna följs till klassrum, signaler på skolan ringer in tre minuter innan lektionen börjar, en regel finns om att ingen elev lämnar klassrummet under lektionstid. Observationer visar att samtliga lektioner genomförs utan att eleverna blir störda av varandra.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i betyg i olika ämnen/årskurser och mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg, men att rektorns arbete med att ge lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg behöver utvecklas ytterligare.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Skillnader och avvikelser i betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen och årskurser samt mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen eller betyg. Rektorn och lärare berättar i intervju att dialoger förs med de lärare där analysen har visat att det finns en skillnad mellan resultat från de nationella ämnesproven och betyg. Rektor och lärare förklarar skillnader med att de i undervisningen efter provtillfällena arbetat med det som de nationella ämnesproven visat att eleverna har saknat kunskapsmässigt. Lärare säger i intervjuer att de diskuterar förmågor i olika ämnen för att kunna få en helhetsbedömning av elevens kunskaper i samtliga ämnen och att en diskussion förs kring vad de förväntar sig att eleverna ska kunna efter varje årskurs så att de vet hur elevernas kunskaper förhåller sig till de fastlagda målen i årskurs tre och sex.

Likvärdiga bedömningar

Skolinspektionens granskning visar dock att rektorn behöver ge lärarna ytterligare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. I intervjuer framkommer det att alla lärare inte ges de förutsättningar som de anser sig behöva för arbetet med att skriva omdömen och sätta betyg som är likvärdiga. Detta beskrivs nedan under avsnittet Utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna ytterligare förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna inte fullt ut ges förutsättningar för att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Lärare och rektor säger att de sambedömer de nationella ämnesproven för årskurs 3 och årskurs 6 tillsammans med lärare från andra skolor i kommunen och att det har lett till säkrare bedömningar. Lärare säger dock att det inte diskuteras så mycket om betyg och bedömning i de ämnen som det inte finns nationella ämnesprov i. Vidare säger lärare även att de har kommit fram till att de behöver spetsa sina formuleringar i elevernas individuella utvecklingsplaner så att de skrivs på liknande sätt oavsett årskurs.

Av intervjuer framgår att rektor och lärare diskuterar hur samma förmågor finns i olika ämnen och vilket kunskapsinnehåll de ska arbeta med. Rektorn säger dock att det finns skillnader i självförtroende hos olika lärare då det gäller att bedöma och sätta betyg och att han därför vill starta ett projekt kring innehåll och bedömning. I intervjuer säger lärare att de vill ha bättre förutsättningar för att kunna göra bedömningar så bra som möjligt.

Rektor och lärare säger att det finns tid avsatt vid bestämda tillfällen enligt planen för det systematiska kvalitetsarbetet då samtal kring bedömning och betygssättning i arbetslagen ska genomföras. Rektorn uppger också att han uppmanar personalen att använda sig av Skolverkets bedömningsstöd och att de gör det. Dock är det, enligt rektorn, blandat i kollegiet vad de tycker om de stöden.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med att sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med att sätta rättvisa och likvärdiga

betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.⁶

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen rektor att fortsätta att förstärka arbetet med att ge förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. I detta ingår att säkerställa att samtliga lärare diskuterar bedömning, omdömen och betyg i syfte att göra likvärdiga bedömningar i samtliga ämnen.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Lars Jennfors

Föredragande

Signerat av: Lars Jennfors

I handläggningen av ärendet har även Charlotta Nord medverkat.

⁶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer(2018) Betyg och betygssättning, s.15, 22 och 23

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18 och den 19 september 2018. Besöket genomfördes av Lars Jennfors och Charlotta Nord.

Byavångsskolan är en kommunal grundskola belägen i Tomelilla tätort. På skolenheten går 249 elever fördelade på två klasser i var och en av årskurserna 1 – 4 och en klass i årskurs 5 respektive årskurs 6. Skolenheten leds av en rektor.